

Asia

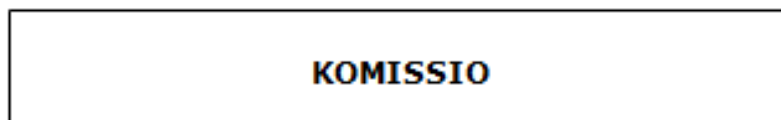
EU-lainsäädännön ja -lainsäädäntöehdotusten arviointi Suomen kannalta

Kokous

EU-ministerivaliokunta 09.10.2015 - 09.10.2015

U/E/UTP-tunnus

E 113/2013 vp

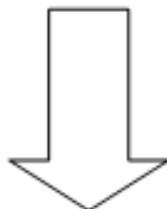
Keinot

- Säädöksiä kumottaviksi tai muutettaviksi
- Komission ehdotuksia poisvedettäväksi
- Ennakkovaikuttaminen komission suunnitelmiin

Kartoitus EU-sääntelyn toimivuudesta Suomessa

Ongelmat

- toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden laiminlyönti
- hallinnollinen taakka
- jäsenmaiden erityispiirteiden sivuuttaminen
- digitalisaation huomiotta jättäminen
- sääntelyn päällekkäisyydet ja ristiriitaisuudet

Keino

- Lisäsääntelyn välttäminen kansallisessa täytäntöönpanossa

HALLITUKSEN KÄRKIHANKE: NORMIEN PURKU

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Hallitus on kartoittanut EU-sääntelyn toimivuutta. Kartoituksessa saatu tieto välitetään komissiolle ja samanmielisille jäsenmaille kunkin lainsäädäntöhankkeen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Suomen kanta

Suomen EU-vaikuttamisen yhtenä painopisteenä on nykyistä vähäisempi, parempi ja kevyempi sääntely. EU-sääntelyn kansallisessa toimeenpanossa Suomi ei lisää kilpailukykyä haittaavaa taakkaa.

EU-sääntelyn vaikutuksia, tarpeellisuutta ja toimivuutta tulee arvioida kaikissa vaiheissa säädöksen suunnittelusta sen täytäntöönpano- ja soveltamisvaiheeseen.

Suomi pitää tärkeänä komission sitoumusta edistää parempaa sääntelyä aiempaa kunnianhimoisemmin.

Suomi pitää osaltaan esillä sääntelyn toimivuutta lainsäädäntöehdotuksia koskevissa neuvotteluissa ja esittää tapauksesta riippuen säännöksiä kumottaviksi tai muutettaviksi ja säädösehdotuksia poisvedettäväksi. Suomi ennakkovaikuttaa varhaisessa vaiheessa komission suunnitelmiin ja esityksiin.

Pääasiallinen sisältö

EU-lainsäädäntöä tarvitaan yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi, muun muassa sisämarkkinoiden toiminnan takaamiseksi. EU-säädöksillä tehostetaan sääntelyä korvaamalla 28 kansallista säädöstä yhdellä EU-säädöksellä.

EU-sääntelyn tavoitteet tulee kuitenkin saavuttaa mahdollisimman tehokkaasti ja lisätaakkaa aiheuttamatta. Pääministerin 24.6.2015 antaman ilmoituksen mukaan hallitus arvioi kaikkea EU-sääntelyä talouskasvun, kilpailukyvyn ja työllisyyden näkökulmasta. Toimiva sääntely on myös Junckerin komission ohjelman läpileikkaava teema.

Tämän mukaisesti heinä-syyskuun aikana kartoitettiin ongelmalliseksi koettua EU-sääntelyä. Ministeriöitä, virastoja ja sidosryhmiä pyydettiin kertomaan kannaltaan ongelmallisesta EU-sääntelystä. Kartoituksessa oli mukana ministeriöiden lisäksi 54 tahoa.

Kartoituksessa toimivaksi sääntelyksi on katsottu sääntely, joka toteuttaa sille asetetut tavoitteet aiheuttamatta tavoitteen kannalta suhteettomia välittömiä tai välillisiä sivuvaikutuksia. Toimiva sääntely:

1. huomioi toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet,
2. ei aiheuta turhaa hallinnollista taakkaa,
3. huomioi jäsenmaiden erityisolot ja lähtötasot,
4. muodostaa koherentin kokonaisuuden ilman päällekkäisyyksiä ja ristiriitaisuuksia,
5. huomioi myös digitalisaation.

Saatujen lausuntojen perusteella on laadittu kooste (LIITE). Siinä on nostettu esiin 40 esimerkkiä ongelmallisista säädöksistä tai säädöskokonaisuuksista sekä 12 keskenään päällekkäistä tai ristiriitaista säädöskokonaisuutta.

Sääntelyn toimivuuden näkökulmasta ongelmalliseksi koettua EU-sääntelyä näyttäisi olevan vähän suhteessa EU-säädösten kokonaismäärään.

Kartoituksessa nousi esille ongelmakohtia muun muassa työaikojen sääntelyssä, ympäristönsuojeluun liittyvä sääntelyssä (kemikaalit, energiatehokkuus, jätteet) ja digitaaliseen toimintaympäristöön liittyvässä sääntelyssä.

Ongelmalliseksi katsottu sääntely koskee voimassa olevia säädöksiä ja ehdotettuja säädöksiä. Osa näistä on sellaisia, jotka on jo yhdessä todettu ongelmallisiksi ja ovat uudelleentarkasteltavana.

Komissiolle voidaan tapauskohtaisesti ehdottaa ongelmallisia säädöksiä kumottaviksi tai muutettaviksi. Lainsäädäntöehdotuksiin vaikutetaan lainsäädäntöprosessissa esittämällä muutosehdotuksia ehdotetun säädösehdotuksen sisältöön tai tarvittaessa ehdottamalla komissiolle ehdotuksen poisvetämistä.

Kartoituksessa nousi lisäksi esille hankkeita, joissa säädösehdotuksia vasta valmistellaan komissiossa, mutta joissa ennakkotietojen perusteella mahdollisesti voi olla sääntelyn toimivuuden kannalta ongelmallisia kohtia. Näissä ennakkovaikutetaan ehdotusten muuttamiseksi tai tarvittaessa ehdotuksen tekemättä jättämiseksi.

Koosteessa ei ole nostettu esille tapauksia, jotka liittyvät EU-päätöksenteon sijaan kansalliseen täytäntöönpanoon tai jotka on jo saatu käsittelyyn ongelman poistamiseksi. Koosteessa ei myöskään ole sisällytetty tapauksia, joissa on sääntelyn toimimattomuuden sijaan kyse pikemminkin erimielisyydestä koskien säädöksen poliittista tavoitetta.

Sääntelyn toimivuuden parantaminen on jatkuva prosessi. Kartoituksen tulos ei ole tyhjentävä, vaan se tarjoaa tietoa määriteltäessä Suomen tavoitteita ja vaikutettaessa EU-päätöksentekoon. Aineistoa voi myös hyödyntää kansallisessa säädöspolitiikan kehittämistyössä.

Kartoitus on jatkoa 14.2.2014 päivätylle e-jatkokirjeelle (E 113/2013 vp), joka pohjautui vastaavalle, mutta suppeammalle kartoitukselle.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kustakin säädöshankkeesta päätetään sitä koskevan oikeusperustan nojalla. Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteesta ja niiden soveltamisesta määrätään SEU 5 artiklan 1, 3 ja 4 kohdassa sekä Lissabonin sopimukseen liitettyssä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatetta koskevassa pöytäkirjassa (n:o 2). Neuvoston oikeus tehdä komissiolle ehdotuksia perustuu SEUT 241 artiklaan ja komission oikeus vetää ehdotuksensa pois SEUT 293 artiklaan.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

EU asioiden komitea 30.9.2015.
EU-ministerivaliokunta 9.10.2015.

Eduskuntakäsittely

E 113/2013 vp, EU-lainsäädännön ja lainsäädäntöehdotusten arviointi Suomen kannalta (ks. myös jatkokirjeet).

E 143/2013 vp, Sääntelyn toimivuus ja tuloksellisuus (REFIT): Tulokset ja jatkotoimet.

E 23/2015 vp, Komission paremman sääntelyn paketti.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Komission tiedonanto ”*EU-agenda: paremmalla sääntelyllä parempiin tuloksiin*”
COM(2015) 215 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VNK, Henrik Ruso, etunimi.sukunimi@vnk.fi, 050 596 8649.
VNK, Heidi Kaila, etunimi.sukunimi@vnk.fi, 040 550 2078.
VNK, Johannes Leppo, etunimi.sukunimi@vnk.fi, 050 574 1328.
VNK, Lauri Tenhunen, etunimi.sukunimi@vnk.fi, 050 569 9022.
VNK/VNEUS sektorideskit.

EUTORI-tunnus

Liitteet LIITE 1: Kooste lausunnoista ministeriöiltä, muilta viranomaisilta ja sidosryhmiltä

Viite

Asiasanat Hoitaa	sääntelyn parantaminen, Euroopan komissio VNK
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, SM, STM, TEM, TPK, UM, VM, YM
